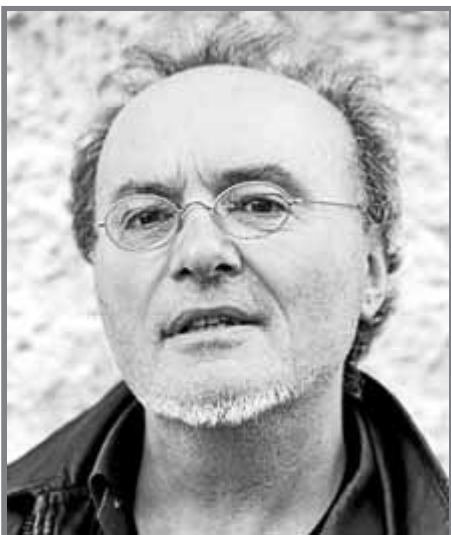

Adéu a Giovanni Nadiani

No per esperada la notícia no ha pogut ser pitjor. A finals de juliol ens va deixar, als 61 anys, el poeta i traductor Giovanni Nadiani. Un càncer contra el qual va lluitar els últims anys ha posat fi a la vida de l'autor italià més representatiu de l'anomenada *poesia neodialettale*, que a través del romanyès, la llengua de la regió de l'Emília Romanya, va conrear literàriament des de pràcticament l'adolescència. Autor d'una extensa obra poètica, narrativa i teatral, fundador de la cooperativa Tratti, *showman* en infinitat

d'espectacles sobre la paraula, vocalista de la banda de jazz Faxtet i destacat germanista, que va traduir i introduir molts escriptors alemanys a l'italià, Nadiani ha estat professor durant dècades del departament de germanística de la Universitat de Bolonya, on no es va cansar de presentar propostes i dinamitzar la traducció, també d'autors catalans. Entre els nombrosos guardons a la seva obra podem destacar el premi nacional de poesia Giannone, el Noventa i el Giovanni Pascoli. Combinant el llenguatge del carrer, la problemàtica de la gent del poble i dels emigrants, Nadiani va aconseguir una obra singular, que unia l'estètica, estilística i conceptual, amb la preocupació moral i la pietat, una visió cap al món d'una gran humanitat. En el complicat món dels artistes i en l'universitari era estimat per la bondat i la paciència, infinites. L'editorial canària Baile del Sol va traduir l'any 2010 el seu llibre *Invel* (*Enlloc*), en versió de la professora argentina Mercedes Ariza. El seu cor mirava per sempre la costa d'Alacant, on va començar a estimar el nostre país. *

S'estimen com (a) germans

“En l'ús predicatiu, la preposició *com a* es pot parafrasejar aproximadament per les locucions prepositives en qualitat de *o* amb caràcter de. El relatiu *com*, al seu torn, té un valor equivalent a igual que *o* de la mateixa manera que *i* introdueix construccions amb un valor comparatiu que admeten en molts casos la repetició del predicat verbal: La Carme parla *com* (parlen) els lleidatans.” [Reproducció fragment GIEC]

A primera vista és fàcil d'advertir la distinció entre *com* i *com a*: només aquell introdueix una comparació, un *com* que equival a dir *igual que*, *com si fos*. Per això, sempre hi ha qui s'explica *com* un llibre obert (*com si fos* un llibre obert). Seguint l'ex-

parlar, *com a* es pot reduir a *com* o bé hi pot alternar. Fins i tot en construccions més aviat comparatives hi ha parlars que utilitzen *com a* de manera habitual: *Treballàvem com a esclaus*, *Queien pedres com a punys*. La Gramàtica no rebutja aquests casos, simplement els recull al costat dels usos més generals: per exemple, en general es fa servir *com* davant de sintagmes nominals definits (... *han presentat en Robert com el millor esquiador de l'any*) i també davant de sintagmes nominals amb l'indefinit *un* (*És considerat com un gran músic*).

Però aleshores arriben els germans per fer-nos ballar el cap. *S'estimen com germans*, diuen alguns manuals: és a dir, *s'estimen com si fossin germans...* però no ho són. Si són cosins, apunten alguns

Joan, Jordi i Josep Roca, tres germans que fan ballar el cap gairebé tant com ho poden fer els germans gramaticals
JOAN SABATER

emple que esmenta la futura Gramàtica de la llengua catalana, la Carme parla *com* els lleidatans (*igual que* els lleidatans, *com si fos* lleidatana), o amb la repetició de predicat: parla *com* (parlen) els lleidatans. O parla *com* (parla) un locutor de ràdio.

En canvi, la preposició *com a* introdueix un predicatiu que “expressa generalment una propietat del subjecte o del complement directe”. Si la Carme és presidenta, parla *com a* presidenta. És a dir, *en qualitat de* presidenta, *en tant que* presidenta, *en quant és* presidenta. Ruaix s'hi refereix com a preposició que introdueix una delimitació.

La distinció entre aquestes funcions ja no es manté tan clara quan, segons el

filòlegs, la frase en qüestió no respon als usos tradicionals i vius. És Ruaix, entre d'altres, qui assenyala que també és correcta la frase *S'estimen com a germans*, és a dir, *com* pertany a germans, *com* escau a germans, en tant que germans. Només en aquest cas els implicats podrien ser germans.

La Gramàtica detalla, finalment, altres usos de la preposició *com a* que no són “estrictament predicatius” i que sovintegen en registres informals: *Fa com a fred* ('Fa més aviat fred'), *N'hi havia com a mitja dotzena* ('N'hi havia aproximadament mitja dotzena'), *Estava com a inquiet* ('Estava tirant a inquiet'), *M'he com a marejat* ('M'he mig marejat'). En registres formals, s'escriu *com*. *